

แนวทางการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไทยเปรียบเทียบกับสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฝรั่งเศส

Guidelines for the acquisition of senators of Thailand compared To United Kingdom United States and The Republic of France

สุเทพ กาวิละ* กาบแก้ว ปัญญาไทย* อภิชาติ ดวงธิดา* อภิญญา ดวงธิดา*
Suthap Kawila* KabKaew Punyathai* Apichit Duangthisan* Apinya Duangthisan*
วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น*
Northern college*

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเกี่ยวกับแนวทางการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไทยเปรียบเทียบกับสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฝรั่งเศส เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยข้อมูลจากเอกสาร ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต บทความในวารสาร ตำราต่าง ๆ ทั้งของต่างประเทศและของไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540, 2550, 2560 ผลจากการวิจัยพบว่า แนวทางการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยังไม่ประสบความสำเร็จเมื่อนำมาใช้กับสังคมไทย ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างด้านประวัติศาสตร์การเมือง และพัฒนาการในทางกฎหมาย เชื่อมโยงกับสภาพสังคมวิทยาทางการเมืองของประเทศ อันจะสอดคล้องและสัมพันธ์กับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา เมื่อเปรียบเทียบกับกับสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งวุฒิสภามีอำนาจและบทบาทหน้าที่ที่กว้างไกลและคานอำนาจกับฝ่ายบริหาร การได้มาซึ่งวุฒิสภาจะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยทางอ้อมจากประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ทำให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้มานั้นสามารถเข้าใจสภาพความเป็นอยู่และความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า จากแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา มีความสำคัญต่อระบอบการเมืองการปกครองของไทย และเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยกับกับสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ควรให้มีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นสากลโดยแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 269 (1) (ค) ในส่วนการเข้าสู่ตำแหน่งวุฒิสภาโดยการแต่งตั้ง โดยให้ยกเลิกข้อความทั้งหมด และให้เพิ่มข้อความใหม่เป็นการได้มาซึ่งวุฒิสภาโดยการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งโดยวิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ซึ่งจะทำให้สามารถอธิบายความเชื่อมโยงกับอำนาจอธิปไตยของประชาชนภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ : วุฒิสภา; การเลือกตั้ง

Received: 2022-04-27

Revised: 2022-04-22

Accepted: 2022-02-23

Abstract

The purposes of the research are to fight the concept. Theory: Research, related to the approach to the acquisition of senators It recommends amendments to legislation relating to the approach to the acquisition of Senators of Thailand compared to the UK. United States and The Republic of France It is qualitative research by researching data from documents. Study and analyze ideas Theory Related Research Internet Information Articles in journals, textbooks, both foreign and Thai. Constitution of the Kingdom of Thailand, 1997, 2007, 2017. The result revealed that the guidelines for the acquisition of senators in accordance with the Constitution of the Kingdom of Thailand Buddhist Era 2017 has not been successful when it was applied to Thai society. This is because differences in political history and development in law are linked to the country's political sociological conditions. This will be consistent with and relevant to the role of the senator. Compared to the UK, it's not the same. United States and The Republic of France. The Senate has the power and role to balance and beam power with the administration. The acquisition of the Senate must be indirectly elected by the people to participate in the election. This allows the acquired senators to understand the living conditions and the real needs of the people.

Therefore, the researchers saw that based on the concept, Theory, relevant research and guidelines for the acquisition of senators Important to Thailand's governing body. And comparing Thai law with the UK, it's not a good relationship. The United States and the Republic of France should propose amendments to the legislative measures to internationalize the acquisition of senators. By amending the Constitution of the Kingdom of Thailand. Section 269 (1) (c) of the Senate's entry into office by appointment. And add a new message as a acquisition of the Senate by a divided election by means of direct and secret voting, which would allow for a true explanation of the connection to people's sovereignty under democratic rule.

keywords: senate, election

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยแบ่งอำนาจการปกครองออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารมีรัฐบาลซึ่งประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี ฝ่ายนิติบัญญัติประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา และฝ่ายตุลาการ โดยทั้ง 3 ฝ่ายจะถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ในฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจะเปรียบเสมือนเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย โดยวิธีการได้มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสมาชิกรัฐสภา จะมาจากการเลือกตั้งหรือการสรรหาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ซึ่งจะมีส่วนที่คล้ายคลึงกันและส่วนที่แตกต่างกันไป (จารุวรรณ สุขุมลพพงษ์, 2550) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 ผู้เปลี่ยนแปลงการปกครองต้องการจัดการปกครองในรูปแบบสภาเดียว แต่เนื่องจากยังมีความขัดข้องในเรื่องความรู้ความชำนาญของผู้ที่จะเป็นผู้แทนราษฎร จึงเป็นที่มาของการจัดให้มีวุฒิสภาเพื่อใหมาเป็นพี่เลี้ยงของสภาผู้แทน ซึ่งเมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญในอดีตของประเทศไทยแล้วพบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 กำหนดให้เป็นการเลือกตั้งโดยอ้อม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้เลือกตั้งโดยตรงทั้งหมด และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้เป็นการเลือกตั้งโดยตรงเฉพาะแต่สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด ส่วนที่เหลือให้มาจากการสรรหา ในปัจจุบันแบ่งออกเป็นสองสภา คือสภาล่าง หรือสภาผู้แทนราษฎร มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง และอีกสภานึงเรียกว่า สภาสูง หรือวุฒิสภา มาจากการแต่งตั้ง หรือเลือกตั้ง หรือสรรหาแต่งตั้ง หรือวิธีแบบผสม ซึ่งขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ (หยุด แสงอุทัย, 2538 : 1)

เมื่อมีการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมาแนวคิดเรื่องอำนาจหน้าที่และที่มาของสมาชิกวุฒิสภาได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก คือ มีการกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง จำนวน 200 คน ให้มีอำนาจหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมาย ตรวจสอบ แต่งตั้งและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่ให้อำนาจวุฒิสภาเป็นสภาตรวจสอบ นอกเหนือไปจากการกลั่นกรองกฎหมาย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 121) รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวถูกจัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาโครงสร้างทางการเมืองการปกครองที่เป็นแบบรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง รวมถึงขานรับแนวคิดเรื่อง “ธรรมาภิบาล” อันเนื่องมาจากกระแสจากภายนอกประเทศที่เชื่อว่าวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 หรือที่เรียกว่า “วิกฤตต้มยำกุ้ง” เป็นผลส่วนหนึ่งมาจากการบริหารจัดการที่ไม่ดี โดยสาระสำคัญในรัฐธรรมนูญมีเป้าหมายสำคัญที่จะวางรากฐานของสังคมให้เข้มแข็ง ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น สร้างกลไกการตรวจสอบ ถ่วงดุลการใช้อำนาจของรัฐ โดยจัดตั้งองค์กรอิสระต่าง ๆ วางโครงสร้างทางการเมืองของไทยให้เข้มแข็ง โดยให้การจัดตั้งรัฐบาลมีเสถียรภาพ พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง ไปจนถึงการวางรากฐานธรรมาภิบาล การบริหารจัดการประเทศด้วยการปรับโครงสร้างระบบราชการให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการกระจายอำนาจไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนในท้องถิ่น (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542) อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ได้ทำให้ภาคการเมืองมีความ

เข้มแข็งและมีเสถียรภาพเป็นอย่างมากอย่างไม่เคยมีมาก่อน มีการจัดตั้งรัฐบาลในการบริหารประเทศโดยพรรคเดียวขณะที่กลไกตรวจสอบถ่วงดุลยังไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีปัญหาการถูกแทรกแซงจนทำให้ปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายเกิดขึ้น มีมูลค่าความเสียหายนับหมื่นล้านจนทำให้หลายภาคส่วนในสังคมเรียกร้องการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยประชาชนหลายกลุ่มอาชีพได้รวมตัวและชุมนุมยืดเยื้อ และได้ขยายระดับความรุนแรงมากขึ้นจากการชุมนุมในสถานที่สาธารณะไปสู่การปิดถนนและสถานที่ราชการ ความขัดแย้งขยายวงกว้างกลายเป็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนในสังคมและนำมาสู่การรัฐประหารเมื่อ 19 กันยายนพ.ศ. 2549

ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 150 คน (มาตรา 111) และกำหนดที่มาของสมาชิกวุฒิสภาไว้ 2 วิธี คือ วิธีที่ 1 การเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในแต่ละจังหวัด ในแต่ละจังหวัดจะมีสมาชิกวุฒิสภาได้จังหวัดละ 1 คน โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้หนึ่งเสียงและให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ในส่วนการหาเสียงเลือกตั้งสามารถทำได้เฉพาะที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาเท่านั้น (มาตรา 112) และวิธีที่ 2 การสรรหา โดยให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา 113) ดำเนินการสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรต่าง ๆ ในภาควิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา เท่าจำนวน 150 คน หักด้วยจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง (มาตรา 114) มีอำนาจหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ การกลั่นกรองร่างกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว อำนาจควบคุมตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร โดยกระบวนการตั้งกระทู้ถาม การอภิปรายทั่วไป มีอำนาจหน้าที่เลือกสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเลือกสมาชิกหรือบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการการวินิจฉัย เพื่อกระทำกิจการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ อำนาจหน้าที่ด้านการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ อำนาจหน้าที่ด้านการเลือกหรือให้ความเห็นชอบบุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระและศาล อันเป็นไปตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญ บัญญัติอำนาจหน้าที่ด้านการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550)

ในปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้จำนวนและที่มาของวุฒิสภาไว้สองช่วงเวลา คือ ช่วงที่ 1 ซึ่งเป็นไปตามบทเฉพาะกาลที่กำหนดให้วุฒิสภามีจำนวน 250 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ถวายคำแนะนำ โดยมาจากการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 50 คน และมาจากการคัดเลือกของคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 194 คน รวมกับผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (มาตรา 269) ส่วนในช่วงที่ 2 คือ เมื่อพ้นระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งดังกล่าวแล้วให้วุฒิสภามีจำนวน 200 คน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับ

เลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 107) มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญคือการให้ความเห็นชอบ ผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ การให้ความเห็นชอบกรรมการการเลือกตั้ง การให้ความเห็นชอบผู้ตรวจการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ การให้ความเห็นชอบกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือมีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติในวุฒิสภา และในบทเฉพาะกาลยังเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุกสามเดือน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 270)

จะเห็นได้ว่าที่มาของวุฒิสภามีความเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่มาจากการแต่งตั้งไปสู่การเลือกตั้ง และแบบผสมในที่สุด โดยวุฒิสภาได้มีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นมากมายอันส่งผลให้เกิดคำถามต่อประเด็นต่างๆ อาทิ ความชอบธรรมในการใช้อำนาจของวุฒิสภาที่มาจากการสรรหาเสนอชื่อตัวแทน มาตรการลงโทษของคนที่เสนอชื่อ ปัญหาการกำหนดหลักเกณฑ์ในการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา และปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการเสนอชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรให้แกคณะกรรมการสรรหาอันสะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยยังมีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบขององค์กรวุฒิสภาทั้งในแง่ของประเด็นความจำเป็นที่จะต้องมียกวุฒิสภา รูปแบบที่มาขององค์กรวุฒิสภา รวมถึงอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับสภาพสังคมของไทย

เมื่อเปรียบเทียบการได้มาซึ่งวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540, 2550 และ 2560 จึงปรากฏว่า รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง จำนวน 200 คน ประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพของตนเองในการคัดเลือกสมาชิกวุฒิสภาได้เอง รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามาจากการผสมผสาน จำนวน 150 คน จากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในแต่ละจังหวัด จังหวัดละ 1 คน รวมกับคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจากองค์กรต่าง ๆ ในภาควิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ และภาคอื่นเท่าที่ยังไม่ครบจำนวน 150 คน จึงเป็นการได้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนส่วนหนึ่ง กับได้มาโดยการสรรหาอีกส่วนหนึ่ง ในส่วนรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา กำหนดไว้ว่าวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 250 คน มาจากการคัดเลือกตามขั้นตอนของคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพียงอย่างเดียว ทำให้ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนของตนเข้าไปบริหารประเทศ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 107) และขั้นตอนที่ 2 การกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกกันเองของกลุ่มสาขาอาชีพ โดยการคัดเลือกแบบไขว้ข้ามกลุ่มอาชีพ แม้จะเป็นความพยายามที่จะแก้ปัญหาในประเด็นการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่วิธีการดังกล่าวยังสะท้อนปัญหาความเสมอภาค เพราะประชาชนที่สมัครเท่านั้นจึงมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ประชาชนส่วนใหญ่และประชาชนที่ไม่มีอาชีพย่อมไม่มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นการปิดกั้นโอกาสการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การได้มาของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับจะแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละฉบับควรจะมีบทบัญญัติให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนของตนเข้าไปบริหารประเทศ เนื่องจากผู้ที่ประชาชนคัดเลือกเข้าไปจะรู้ซึ่งถึงปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริงในแต่ละภูมิภาค ทั้งสภาพปัญหาด้านการเมืองในปัจจุบันเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจของฝ่ายต่าง ๆ ที่มีการตรวจสอบได้ยาก และทำหน้าที่ที่อาจเอื้อต่อประโยชน์เฉพาะกลุ่มมากกว่าเพื่อประชาชน รัฐสภา มีการใช้อำนาจในการออกกฎหมายต่าง ๆ ที่อาจไม่คำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหรือชะลอการออกกฎหมายที่จะเป็นประโยชน์ต่อปวงชน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เกิดจากการบริหารที่ผิดพลาดหรือเกิดจากผู้บริหารขาดจริยธรรม คุณธรรม ขาดธรรมาภิบาลในการปกครอง หรือการกำหนดคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาที่ไม่ถูกต้องหรือเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงขอทำการวิจัยเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อเสนอมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยตามแนวทางประชาธิปไตยในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
4. เพื่อเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
5. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายประเทศไทยกับกฎหมายสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฝรั่งเศส

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการได้มาของสมาชิกวุฒิสภา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังนี้ 1) แนวคิดเกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครอง 2) แนวคิดรัฐสภาตามระบอบประชาธิปไตย 3) แนวคิดเกี่ยวกับวุฒิสภา 4) แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน 5) แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง 6) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 7) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 8) กฎหมายการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของต่างประเทศ 9) กฎหมายการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พุทธศักราช 2550 และพุทธศักราช 2560 และกฎหมายอื่น ๆ 10) วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไทย เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พุทธศักราช 2550 และพุทธศักราช 2560 และกฎหมายอื่น ๆ ได้ประเด็นสาระสำคัญที่นำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิจัยข้อมูลจากเอกสาร ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2561 ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต บทความในวารสาร ตำราต่างๆทั้งของต่างประเทศ และของไทย เพื่อหาข้อสรุปและแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม

ผลการวิจัย

สมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรต่างก็มีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และรัฐธรรมนูญก็ได้กำหนดให้สภาทั้งสองทำหน้าที่เป็นผู้แทนปวงชน แต่ในทางปฏิบัติแล้วปรากฏว่าสภาทั้งสองมีวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกภาพที่แตกต่างกัน กล่าวคือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีมาจากการเลือกตั้ง ส่วนสมาชิกวุฒิสภากลับมีที่มาจากแต่งตั้งซึ่งไปสอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยและหลักความเป็นผู้แทนปวงชน การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของต่างประเทศส่วนใหญ่แล้วจะมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งอาจโดยวิธีการเลือกตั้งทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ วิธีการดังกล่าวทำให้ได้ตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยอีกด้วย ดังนั้นเพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาของไทยทำหน้าที่และมีสถานะเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง และสามารถทำงานได้อย่างอิสระตามวัตถุประสงค์ของการมีวุฒิสภาดังเช่นนานาประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ให้มีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 200 คน โดยการการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ในกรณีที่จังหวัดใดมีสมาชิกวุฒิสภาได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับจนครบจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีได้在该จังหวัดนั้น เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา แต่เกิดปัญหากล่าวขานว่าเป็นส่วนหนึ่งของพรรคการเมือง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ให้มีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 150 คน ซึ่งมีที่มา 2 ประเภท (1) มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนจำนวน 76 คน โดยกำหนดให้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และในแต่ละจังหวัดจะมีสมาชิกวุฒิสภาได้จังหวัดละ 1 คน (2) จากการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 74 คน องค์ประกอบและวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดองค์ประกอบและวิธีการได้มาตามมาตรา 111 บัญญัติให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน มาจากการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดๆละ 1 คน สมาชิกวุฒิสภาให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง การคำนวณเกณฑ์จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่เหลือให้มาจากการสรรหาเท่ากับจำนวน รวมข้างต้น (150 คน) แล้วหักด้วยจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นจำนวน สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหาเท่ากับจำนวน 74 คนโดยมีเจตนารมณ์ที่กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามีที่มาที่หลากหลาย เพื่อให้การตรวจสอบอำนาจรัฐเป็นไปโดยมี

ประสิทธิภาพ และทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภามีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มาของสมาชิกวุฒิสภาวาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยห้าสิบคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติถวายคำแนะนำ วาระแรก ให้มีวุฒิสภา 250 คน มีที่มาโดยคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาคณะ และคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้ง เป็นผู้ดำเนินการสรรหา วาระที่สอง ให้มีวุฒิสภา 200 คน มีที่มาจาก การเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ด้านต่าง ๆ จึงเกิดข้อเปรียบเทียบว่ามีข้อดีข้อเสียและผลกระทบเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภา รวมทั้งการเปรียบเทียบกับต่างประเทศ

รัฐธรรมนูญของไทยส่วนหนึ่งจำนวน 3 ฉบับ ที่บัญญัติกำหนดให้ประเทศไทย มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและเป็นรูปแบบระบบสภาคู่ และมีวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตย คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 โดยได้กำหนดให้วุฒิสภามาจากการเลือกตั้งทางอ้อม และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งได้กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งทางตรง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรง และมาจากการสรรหา และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งไขว้และสรรหาแบบผสม

ในสหราชอาณาจักรกำหนดให้สมาชิกสภาขุนนางอังกฤษมาจาก (1) ขุนนางฝ่ายศาสนา จำนวน 26 คน (2) ขุนนางฝ่ายฆราวาส แบ่งเป็นขุนนางที่ได้รับตำแหน่งโดยการสืบตระกูล จำนวน 773 คน ขุนนางที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตลอดชีวิตจำนวน 374 คน ขุนนางตุลาการคัดเลือกจำนวน 21 คน

รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา กำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาของสหรัฐอเมริกามี 100 คน จาก 50 มลรัฐ ๆ ละ 2 คนเท่ากันทุกมลรัฐ แนวทางการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาให้ประชาชนในแต่ละมลรัฐเป็นผู้เลือกตั้งโดยตรง มลรัฐละ 2 คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี สมาชิกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 หมดยวาระสิ้นปีที่สอง กลุ่มที่ 2 หมดยวาระสิ้นปีที่สี่ และกลุ่มที่ 3 หมดยวาระสิ้นปีที่หก ทั้งนี้ กำหนดให้จัดการเลือกตั้ง 1 ใน 3 ของสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่ ๆ ทุก 2 ปี

สาธารณรัฐฝรั่งเศส กำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภามี 321 คน มาจากประเทศฝรั่งเศส 286 คน จากจังหวัดโพ้นทะเลและดินแดนโพ้นทะเล 13 คน จากชาวฝรั่งเศสที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ 12 คน การเลือกตั้งโดยคณะผู้เลือกตั้งซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาภาค สมาชิกสภาจังหวัด และตัวแทนที่สมาชิกสภาเทศบาลตั้งขึ้นวาระ 9 ปี โดยจะมีการพ้นตำแหน่ง 1 ใน 3 ทุก ๆ 3 ปี กำหนดให้จัดการเลือกตั้ง 1 ใน 3 ของสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่ ๆ ทุก 3 ปี

การดำรงอยู่ของสถาบันวุฒิสภายังคงมีความสำคัญต่อระบอบการเมืองการปกครองของไทย และควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติรัฐธรรมนูญให้อำนาจของวุฒิสภา โดยพิจารณาถึงกระบวนการที่มาของการเข้าสู่ตำแหน่งให้มีความสัมพันธ์กับอำนาจหน้าที่ ซึ่งจะทำให้สามารถ

อธิบายความเชื่อมโยงกับอำนาจอธิปไตยของประชาชนภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง

อภิปรายผล

การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน ประชาชนในประเทศร่วมกันใช้อำนาจอธิปไตยเป็นส่วนรวม ประชาชนมีสิทธิและหน้าที่ที่จัดการปกครองประเทศ โดยมีที่ประชุมของผู้แทนประชาชนซึ่งทำหน้าที่ปกครองประเทศเรียกว่ารัฐสภา รัฐสภา จึงเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความสำคัญต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือเป็นสถาบันนิติบัญญัติ และเป็นสถาบันที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลการปกครอง การบริหารของฝ่ายรัฐบาล รวมทั้งเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชน

ประเทศอังกฤษ สถาบันรัฐสภาอังกฤษเกิดจากสถานการณ์ของสังคมศักดินาที่จัดระบบความผูกพันระหว่างกษัตริย์ในฐานะผู้เป็นนายกับขุนนางในฐานะผู้ครองที่ดินจากกษัตริย์ และระบบความผูกพันนี้มีทั้งสิทธิหน้าที่ที่แต่ละฝ่ายต้องยึดถือปฏิบัติ การละเว้นหรือการละเมิดสิทธิดังกล่าวก็จะนำไปสู่การขัดแย้งและการล้มเลิกความสวามิภักดิ์ระบบความผูกพันระหว่างกษัตริย์และขุนนาง รัฐสภาอังกฤษจึงเกิดขึ้นเพื่อป้องกันการขัดแย้งระหว่างกษัตริย์กับขุนนาง โดยรัฐสภาจะต้องประกอบไปด้วยขุนนางและพระระดับราชาคณะ และต่อมาได้เพิ่มผู้แทนจากชุมชนเมือง จึงกลายเป็นต้นแบบรัฐสภาอังกฤษมาถึงปัจจุบัน การพัฒนาการของระบบรัฐสภาประเทศอังกฤษ ทำให้รัฐสภา ซึ่งประกอบด้วยสภาขุนนาง และสภาสามัญ และกษัตริย์ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันภายใต้หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของรัฐสภา ในบางช่วงเวลารัฐสภาได้ออกกฎหมายจำกัดอำนาจของกษัตริย์ในหลายกรณี ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎบัตร Magna Carta ในปี ค.ศ. 1215, Bill of Rights ในปี ค.ศ. 1689 และในปี ค.ศ. 1701 ได้มีการออกกฎหมายมาใช้บังคับ ลักษณะของกฎหมายเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นการออกกฎหมายจำกัดอำนาจของกษัตริย์ จากหลักที่ยืนยันอำนาจอิสระของรัฐสภาในอำนาจนิติบัญญัติซึ่งรัฐสภามีอำนาจที่จะออกกฎหมายใดหรือไม่ออกกฎหมายใดก็ได้ และจากการออกกฎหมายของรัฐสภา เมื่อนำมาใช้บังคับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1688 เป็นต้นมา ทำให้ศาลไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย และตัดสินว่ากฎหมายที่บังคับใช้เป็นโมฆะหรือไม่เมื่อได้เกิดการพัฒนารัฐให้มีการใช้สิทธิเลือกตั้งกว้างขวางขึ้น รวมทั้งประชาชนผู้เสียผลประโยชน์ได้เรียกร้องสิทธิทางการเมืองการปกครอง เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตน ทำให้จำนวนประชาชนชาวอังกฤษผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวนมากขึ้น จนทำให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจและมีบทบาทสูง ต่อมาสังคมอังกฤษได้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลายครั้ง โดยเฉพาะเกี่ยวกับการขยายสิทธิในการเลือกตั้ง ให้แก่ประชาชน จนกระทั่งมีการออกกฎหมาย (Parliament Act 1949) ลดทอนอำนาจของสภาขุนนางลงให้เป็นเพียงสภาให้คำปรึกษา และคอยทักท้วงมาตรการสามัญเท่านั้น บทบาทอำนาจหน้าที่ของสภาขุนนางในทางการเมืองจึงลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด เมื่อเปรียบเทียบกับสภาผู้แทนราษฎร ในสหรัฐอเมริกา การปกครองระบบประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา เกิดจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์จากผู้อพยพจากเมืองแม่ คืออังกฤษ ที่พยายามต่อสู้ดิ้นรนเพื่อสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา และระบบการปกครองตนเองของแคว้นรัฐและชุมชนเมือง และที่พยายามต่อสู้ดิ้นรนเพื่อ

อิสรภาพที่ชาวอเมริกันต่อสู้เพื่อเป็นอิสรภาพจากเมืองแม่ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดระบบการปกครองระบบประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา เมื่อมีการนำเอาแนวคิดทั้งสองในระบบรัฐสภามาผสมผสานกัน จึงได้กำหนดให้สหรัฐอเมริกามีระบบ 2 สภา คือ สภาสูง โดยมีผู้แทนจากมลรัฐในจำนวนที่เท่ากัน ไม่ว่าจะเป็นรัฐเล็กหรือรัฐใหญ่ และสภาล่าง โดยมีจำนวนสมาชิกมาจากผู้แทนจากมลรัฐในจำนวนที่ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร รัฐสภาของสหรัฐอเมริกาเรียกว่า Congress ซึ่งประกอบด้วยสองสภา คือ สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา โดยสภาแรกมาจากการเลือกตั้งได้อาศัยจำนวนของประชาชนเป็นเกณฑ์ สำหรับสภาที่สองเลือกเพื่อเป็นตัวแทนมลรัฐ ประกอบด้วยมลรัฐละ 2 คน จากการที่ปัจจุบันประเทศสหรัฐอเมริกามีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นระบบประธานาธิบดี โดยมีรูปแบบของรัฐเป็นแบบสหพันธรัฐ เป็นผลส่วนหนึ่งทำให้รัฐสภาของสหรัฐอเมริกาต้องใช้ระบบสองสภา ประกอบด้วยวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร ในฝรั่งเศส การก่อกำเนิดของรัฐสภาประเทศฝรั่งเศสนั้นเกิดจากระบอบประชาธิปไตยประสบปัญหามากมายในสังคมฝรั่งเศสเริ่มต้นจากการปฏิวัติที่รุนแรง การแสวงหารูปแบบการปกครองที่ได้รับการยอมรับของคนส่วนมากประสบปัญหาที่จะหาจุดลงตัวได้ด้วยความยากลำบากจนกระทั่งได้มีรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐ รูปแบบการปกครองของฝรั่งเศสมีรูปแบบการปกครองแบบสาธารณรัฐมีการประกาศบังคับใช้รัฐธรรมนูญในปี ค.ศ. 1875 โดยกำหนดให้มีสองสภาด้วยกัน ซึ่งประกอบด้วย วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศฝรั่งเศสได้กำหนดให้มีสองสภาเช่นก่อนหน้านี้ โดยสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง และสภาสาธารณรัฐ หรือวุฒิสภา ทำหน้าที่เป็นสภาสูง มาจากการเลือกตั้งจากตัวแทนหน่วยการปกครองต่าง ๆ จนกระทั่งรูปแบบการปกครองดังกล่าวนี้ได้สิ้นสุดลง ประเทศฝรั่งเศส ได้ประกาศบังคับใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (ฉบับสาธารณรัฐที่ 5) ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบัน โดยมีการกำหนดให้มี สองสภาเช่นเดียวกัน โดยประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร หรือสมัชชาแห่งชาติ และวุฒิสภา ซึ่งฝรั่งเศสเป็นระบบผสมระหว่างระบบรัฐสภาของประเทศอังกฤษกับระบบประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา และประสบความสำเร็จจนถึงปัจจุบันจะสังเกตเห็นว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีวิวัฒนาการตามเส้นทางที่แตกต่างกันซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส เป็นพื้นฐานที่สำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับหลักการและรูปแบบของประชาธิปไตย ในประเทศญี่ปุ่น กระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภาญี่ปุ่นในยุคหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งญี่ปุ่นเป็นฝ่ายแพ้สงคราม ฝ่ายสัมพันธมิตรต้องการที่จะให้มีการร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยให้แก่ญี่ปุ่นอย่างแท้จริง จากร่างรัฐธรรมนูญภายใต้การกดดันของฝ่ายสัมพันธมิตร ทำให้สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่างให้การรับรอง ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว การดำรงอยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งได้นำเอารูปแบบประชาธิปไตยของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษมาเป็นแบบแก่ประเทศญี่ปุ่น ในระบบรัฐสภานั้น ยังคงไว้ในระบบสภาคู่ คือ สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา โดยได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นองค์กรรัฐสภาอย่างแท้จริง ส่วนกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งของสภาผู้แทนราษฎร และ วุฒิสภานั้น ต่างก็มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

ในส่วนอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ เป็นการกลั่นกรองและยับยั้งกฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร ทั้งในส่วนของร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย ถือเป็นอำนาจหน้าที่หลักของวุฒิสภา ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การตั้งกระทู้ถาม รัฐธรรมนูญ (ที่บัญญัติให้มีสองสภา) ทุกฉบับให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ในที่ประชุมวุฒิสภา การเปิดอภิปรายทั่วไป อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาในการเปิดอภิปรายทั่วไป การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล การให้ความไว้วางใจนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน การขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติ การตั้งคณะกรรมการการให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญ อำนาจหน้าที่คัดเลือก และให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กร อำนาจหน้าที่ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง จะสังเกตเห็นว่าวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่โดยรวมเพื่อประชาชนและประเทศชาติโดยตรง ที่มาของสมาชิกวุฒิสภาจึงควรมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเพื่อเป็นประชาธิปไตย ประชาธิปไตยจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน หรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชนอันจะก่อให้เกิดกระบวนการ และ โครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตนและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลักโดยการกระจายอำนาจในการวางแผน จากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาค เป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง ในส่วนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อาศัยหลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทางราชการกับประชาชน โดย ยึดถือความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อบุคคล หลักการจัดความขัดแย้ง ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และความคิด จะมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานพัฒนาเป็นอย่างมากเพราะจะทำให้งานหยุดชะงักและล้มเหลว หลักการสร้างอุดมการณ์และค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์ ความอดทน การร่วมมือ การซื่อสัตย์ และการพึ่งตนเอง เพราะอุดมการณ์เป็นเรื่องที่จะจูงใจประชาชนให้ร่วมสนับสนุนนโยบาย และเป้าหมายการดำเนินงาน และอาจก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงาน การให้การศึกษาอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้คนมีความรู้ความคิดของตนเอง ช่วยให้ประชาชนมั่นใจในตนเองมากขึ้น การให้การศึกษาอบรมโดยให้ประชาชนมีโอกาสทดลองคิด ปฏิบัติ จะช่วยให้ประชาชนสามารถคุ้มครองตนเองได้ รู้จักวิเคราะห์เห็นคุณค่าของงาน และนำไปสู่การเข้าร่วมในการพัฒนา หลักการทำงานเป็นทีม สามารถนำมาใช้ในการแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาได้ รวมตลอดทั้งการสร้างพลังชุมชน

ในส่วนของการเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการปกครองระบบแบบรัฐสภา แบบประธานาธิบดี หรือแบบประธานาธิบดีกึ่งรัฐสภาก็ตาม จะต้องมีการเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชน ความหมายของการเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่ประชาชนแสวงหาทางเลือกในการปกครองและบำบัด

ความต้องการของตนเองเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมืองอันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในการเมืองหรือการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบายและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตนด้วยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้นจะนำอุดมการณ์และนโยบายไปเป็นแนวนโยบายในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเองการเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองการปกครองของประชาชนนั่นเองในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่เช่นเดียวกันเป็นผลกระทบต่อประชาชนโดยประชาชนทั่วไปในด้านประชาธิปไตย

ในวาระแรกวุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้มีวุฒิสภาจำนวน 250 คน โดยคณะกรรมการความสงบแห่งชาติจะคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 50 คน จากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาได้สรรหาจำนวน 194 คน และจากผู้ดำรงตำแหน่ง 6 ตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวไม่ได้มาจากการเลือกตั้งจากประชาชน จึงอาจไม่ได้ทำตามนโยบายส่วนมากของประชาชนเป็นการได้มาโดยไม่เป็นประชาธิปไตย

ในวาระที่สอง วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม การสมัครและรับสมัครหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเอง การได้รับเลือก จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีจากแต่ละกลุ่ม ให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศเพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศ การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามวาระสองดังกล่าวได้มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนในกลุ่มเล็กๆ จึงอาจไม่ใช่เสียงส่วนมากของประชาชนเป็นการได้มาโดยไม่เป็นประชาธิปไตย

การหาแนวทางการได้มาซึ่งวุฒิสภาที่เหมาะสมกับสังคมไทยนั้น ทุกภาคส่วนจะต้องคำนึงถึงบริบทที่แท้จริงของสังคมไทย ทั้งความแตกต่างด้านประวัติศาสตร์การเมือง และพัฒนาการในทางกฎหมายเชื่อมโยงกับสภาพสังคมวิทยาทางการเมืองของประเทศ อันจะสอดคล้องและสัมพันธ์กับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ในความเป็นจริงยังต้องอาศัยหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ควรยึดหลักธรรมาภิบาล อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ มาร่วมกันสร้างมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไทย โดยการแก้ไข เพิ่มเติมกฎหมาย ออก

กฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับ และ กติกาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถปฏิบัติได้จริง และมีประสิทธิภาพ

เมื่อวุฒิสภาเป็นสภาที่สองในระบบรัฐสภาของประเทศไทยจึงจำเป็นต้องจัดให้มีองค์ประกอบที่แตกต่างกับสภาผู้แทนราษฎร เพราะมิฉะนั้นวุฒิสภาก็ไม่อาจทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่จากการศึกษาเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พบว่ามีความพยายามที่จะออกแบบวุฒิสภาให้มีความแตกต่างกับสภาผู้แทนราษฎรด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไว้ให้แตกต่างกับของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายประการด้วยกัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าได้ก่อให้เกิดปัญหาทั้งในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติบาง

วุฒิสภาตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้มีวุฒิสภาจำนวน 250 คน โดยคณะกรรมการความสงบแห่งชาติจะคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 50 คน จากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาได้สรรหาจำนวน 194 คน และจากผู้ดำรงตำแหน่ง 6 ตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่มาจากการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาและที่มาจากผู้ดำรงตำแหน่ง 6 ตำแหน่งดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 108 แต่สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจะไม่นำลักษณะต้องห้ามที่เกี่ยวกับการเป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรีมาใช้บังคับ ส่วนผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งจะไม่นำลักษณะต้องห้ามที่เกี่ยวกับการเป็นข้าราชการมาใช้บังคับเนื่องจากผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่งเป็นข้าราชการ สำหรับอายุของวุฒิสภามีกำหนด 5 ปีนับแต่วันที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งและสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่ที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้ง เมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงให้สมาชิกวุฒิสภา จำนวน 250 คนอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 200 คนขึ้นใหม่ วุฒิสภานอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจโดยทั่วไปแล้วยังมีหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจที่อยู่ภายใต้บังคับด้วยการจำกัดระยะเวลา

ผลจากการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาได้นำรูปแบบมาจากหลักการทางกฎหมายของต่างประเทศมาเป็นแบบอย่าง ไม่ว่าจะเป็นแบบแต่งตั้ง แบบเลือกตั้ง หรือแบบผสม แต่ไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะความแตกต่างด้านประวัติศาสตร์การเมือง และพัฒนาการในทางกฎหมาย เชื่อมโยงกับสภาพสังคมวิทยาทางการเมืองของประเทศ อันจะสอดคล้องและสัมพันธ์กับบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาในบริบทสถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน ซึ่งต้องพิจารณาถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภานั้นเป็นสำคัญ ซึ่งจะสัมพันธ์กับวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หากกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่น้อย เช่น มีบทบาทหน้าที่เป็นพี

เลี้ยงให้คำแนะนำปรึกษาแก่สภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น วุฒิสภาที่ทำหน้าที่ดังกล่าวไม่จำเป็นต้องมีฐานอำนาจเชื่อมโยงกับประชาชน การได้มาอาจจะมาจากการแต่งตั้งหรือสรรหา แต่ถ้ากำหนดอำนาจหน้าที่ให้วุฒิสภาเป็นสภาพตรวจสอบถ่วงดุลและคานอำนาจกับฝ่ายบริหาร มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง ให้ความเห็นชอบบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์กรต่าง ๆ หรือให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับเรื่องสำคัญของประเทศ วุฒิสภาดังกล่าวจำเป็นต้องมีที่มาเชื่อมโยงกับอำนาจประชาชนเพื่ออำนาจอันชอบธรรมจากเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวทางการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่วุฒิสภาของต่างประเทศอย่างสหรัฐอเมริกา อังกฤษ สาธารณรัฐฝรั่งเศส

จากสภาพปัญหาและผลการศึกษาแนวทางมาตรการทางกฎหมายในการได้มาซึ่งวุฒิสภา ผู้ศึกษาจึงเสนอรูปแบบวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่วุฒิสภาแห่งราชอาณาจักรไทย ตามกรอบอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้มีความเชื่อมโยงกับอำนาจประชาชน อันเป็นรากฐานของประชาธิปไตย มีความหลากหลายของบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิในหลายอาชีพ เป็นการกระจายกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง มีความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาแห่งราชอาณาจักรไทยในระบบสภาคู่ เกิดดุลยภาพแห่งอำนาจทางการเมือง เพื่อให้การตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงกำหนดให้มีองค์กรอิสระซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุล การใช้อำนาจและป้องกันมิให้องค์กรใช้อำนาจอธิปไตยองค์กรใดองค์กรหนึ่งใช้อำนาจตามอำเภอใจ อันเป็นหลักการสำคัญของรัฐเสรีประชาธิปไตยที่ยึดถือการปกครองระบอบประชาธิปไตยและนิติรัฐหรือนิติธรรมเป็นหลักในการปกครองประเทศ อันส่งผลให้วุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โดยการกำหนดให้มาตรการทางกฎหมายในการได้มาซึ่งวุฒิสภาโดย “การเลือกตั้งโดยทางอ้อม” ให้ประชาชนในแต่ละจังหวัดทำหน้าที่เลือกตั้ง “สมาชิกสภาผู้เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา” จำนวน 200 คน และกำหนดให้สภาผู้เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาทำหน้าที่เลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกกันเองแล้วตามคุณสมบัติที่กำหนด คือ กำหนดคุณสมบัติผู้รับสมัครไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกด้านกฎหมาย และจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานใดกับพรรคการเมือง หรือเครือญาติฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดของนักการเมือง นอกจากนี้ยังต้องกำหนดห้ามมิให้ผู้ที่เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาลงสมัครรับเลือกตั้ง หากเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี

เห็นควร 1) ให้มีการเลือกตั้งโดยตรงกำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดละ 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ทั้งประเทศ 152 คน เป็นตัวแทนของแต่ละจังหวัดการเลือกตั้งโดยตรงระบบเดียวกันกับของประเทศสหรัฐอเมริกา 2) กำหนดคุณสมบัติผู้รับสมัครไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกด้านกฎหมาย เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภามีหน้าที่หลักในการกลั่นกรองกฎหมายที่สภาผู้แทนราษฎร เสนอเข้าสภา จึงจำเป็นต้องให้ผู้มีความรู้ความสามารถด้านกฎหมายมาทำหน้าที่กลั่นกรอง 3) ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานใดกับพรรคการเมือง หรือเครือญาติฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดของนักการเมือง เพื่อป้องกันการมีส่วนได้เสีย ในการกลั่นกรองกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเห็นว่า ควรให้มีการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นสากล โดยแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยแก้ไขมาตรา 269 (1) (ค) ในส่วนการเข้าสู่ตำแหน่งวุฒิสภาโดยการแต่งตั้ง ให้ยกเลิกทั้งหมด และให้เพิ่มข้อความใหม่เป็นการได้มาซึ่งวุฒิสภาโดยการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งโดยวิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ซึ่งจะทำให้สามารถอธิบายความเชื่อมโยงกับอำนาจอธิปไตยของประชาชนภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- จารุวรรณ สุขุมลพงษ์. (2550). วิเคราะห์วิธีการได้มาของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. การศึกษาบทเรียนจากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเพื่อปรับปรุงระบบเลือกตั้งให้ดีขึ้น. 3 เล่ม. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, 2542
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (11 ตุลาคม 2540). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 114 ตอนที่ 55ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (24 สิงหาคม 2550). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 124 ตอนที่ 47ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (6 เมษายน 2560). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 40ก.
- หยุด แสงอุทัย. (2538). หลักรัฐธรรมนูญทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.